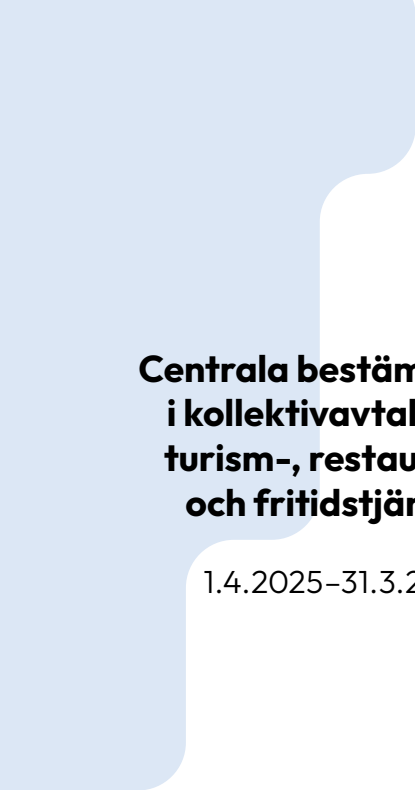

CENTRALA BESTÄMMELSER
I KOLLEKTIVAVTALET FÖR
**TURISM-, RESTAURANG-
OCH FRITIDSTJÄNSTER**

1.4.2025–31.3.2028

**Centrala bestämmelser
i kollektivavtalet för
turism-, restaurang-
och fritidstjänster**

1.4.2025–31.3.2028

Arbetsvillkor för turism-, restaurang- och fritidstjänster	4
Vad är PAM?	5
Det lönar sig att gå med i PAM!	6
Vad är ett kollektivavtal?	7
Vad är ett arbetsavtal?.....	8
Frågor kring anställningsvillkor eller problem i anställningen?	8
Centrala punkter i kollektivavtalet.....	9
Prövotid	9
Uppsägningstider	10
Praktikant	11
Skolelever	11
Erfarenhetsår	12
Arbetstid	12
Deltidsanställda.....	13
Årsledighetssystem (ÅL)	14
Mertidsarbete	15
Övertidsarbete	16
Förhöjd lön.....	16

Då arbetstagaren insjuknar	17
Semester och semesterersättning	18
Semesterpremie	19
När ett barn under 10 år plötsligt insjuknar	19
Arbetskläder	19
Matpaus och pauser	20
Arbetsresor på natten	20
Månads- och timlöner – Arbetstagare.....	21
Lönegrupper	23
Månads- och timlöner – Chefer och arbetsledare	26
Lönegrupper	28

Arbetsvillkor för turism-, restaurang- och fritidstjänster

En arbetstagares anställningsvillkor såsom lön och arbetstid, baserar sig på lagar, kollektivavtal och arbetsavtal.

PAM har förhandlat fram bättre arbetsvillkor för sina anställda inom turism-, restaurang- och fritidstjänster än vad de skulle få enbart med stöd av arbetslagstiftningen.

Denna broschyr förklarar de viktigaste sakerna som har överenskommits i kollektivavtalet för turism-, restaurang- och fritidstjänster. De exakta bestämmelserna finns att läsa i kollektivavtalet på **pam.fi/kollektivavtal-turism-restaurang-och-fritidstjanster**

Vad är PAM?

PAM är fackförbundet för anställda inom de privata servicebranscherna.

PAM förhandlar om anställningsvillkor med arbetsgivarna och hjälper medlemmarna i olika arbetsrelaterade frågor. PAM har förhandlat fram över 30 kollektivavtal för olika branscher. PAM:s medlemmar kan på arbetsplatsen välja en förtroendeman som hjälper dem med frågor som gäller anställningen.

Det lönar sig att gå med i PAM!

PAM hjälper sina medlemmar i problemsituationer och ger råd i arbetslivsfrågor.

Du kan gå med i PAM om du arbetar till exempel på hotell eller restaurang, i butik eller på lager inom handeln, programtjänster, fastighetstjänster eller säkerhetstjänster.

PAM:s medlemmar jobbar bland annat som servitörer, kockar, städare, säljare, viltguider, fastighetsskötare, väktare och matbud.

Då du går med i PAM, blir du också medlem i Servicebranschernas arbetslöshetskassa. PAM betalar arbetslöshetskassans medlemsavgift för dig. Om du blir arbetslös, permitterad eller arbetar deltid, kan du få inkomstrelaterad dagpenning från arbetslöshetskassan om du uppfyller arbetsvillkoret.

Läs mer och bli medlem på **pam.fi/blimedlem**

Vad är ett kollektivavtal?

Kollektivavtalet är ett avtal som förhandlats fram mellan PAM och arbetsgivarna.

Kollektivavtalet bestämmer till exempel hur mycket lön som minst ska betalas till arbetstagaren och hur många lediga dagar en anställd har rätt till.

PAM övervakar efterlevnaden av dessa kollektivavtal.

Kollektivavtalets bestämmelser ska följas på alla arbetsplatser inom turism-, restaurang- och fritidstjänster.

Den anställdes arbetsavtal får inte innehålla sämre villkor än det som anges i kollektivavtalet.

Vad är ett arbetsavtal?

Ett arbetsavtal är ett avtal mellan dig och din arbetsgivare. I det kommer man överens om till exempel när anställningen ska börja, antalet arbetstimmar, lön och var arbetet ska utföras.

Det lönar sig alltid att göra upp ett skriftligt arbetsavtal. Ett arbetsavtal får inte ingås på sämre villkor än vad som anges i kollektivavtalet. Däremot kan man alltid komma överens om bättre anställningsvillkor.

En blankett för anställningsavtal har utarbetats för turism-, restaurang- och fritidstjänster. Du hittar det på adressen **pam.fi/arbetsavtal**

Frågor kring anställningsvillkor eller problem i anställningen?

När du är medlem i PAM, kan du kontakta förtroendemannen på din arbetsplats för att få mer detaljerad information och hjälp. Du kan också ringa PAM:s anställningsrådgivning, tel. **030 100 640** eller skicka ett meddelande i e-tjänsten: **asiointi.pam.fi**.

Centrala punkter i kollektivavtalet

Prövotid

- Personer som är anställda tillsvidare:
högst 6 månader.
- Om personen varit frånvarande under prövotiden på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet har arbetsgivaren rätt att förlänga prövotiden.
Se närmare i kollektivavtalen.
- Personer i tidsbestämda anställningsförhållanden: prövotiden inklusive förlängningar får för en visstidsanställd vara högst hälften av anställningstiden, dock inte längre än sex månader.

Uppsägningstider

Då arbetsgivaren säger upp arbetsavtalet:

ANSTÄLLNINGEN HAR VARAT	UPPSÄGNINGSTID
0 – 4 år	1 månad
4 – 8 år	2 månader
8 – 12 år	3 månader
mer än 12 år	4 månader

Då arbetstagaren säger upp arbetsavtalet:

ANSTÄLLNINGEN HAR VARAT	UPPSÄGNINGSTID
mindre än 10 år	14 dygn
mer än 10 år	1 månad

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan komma överens om en uppsägningstid som arbetstagaren ska följa och som avviker från kollektivavtalets bestämmelser så att den är högst 1 månad.

Uppsägningstiden för chefer och arbetsledare är en (1) månad.

Arbetsavtal som ingåtts på viss tid gäller för en viss tidsperiod, till exempel 1.6–31.7. Det ska alltid finnas en grundad anledning enligt kollektivavtalet till att arbetsavtalet ingås för viss tid, till exempel att det är fråga om ett vikariat.

Praktikant

När en arbetstagare första gången börjar arbeta inom en bransch har arbetstagaren en praktiktid som är sex månader. Om arbetstagaren har den utbildning som uppgiften kräver, är praktiktiden två månader. Praktikantlönen är 80 procent av lönen för arbetsuppgiften i tabellen för 0–2 år.

En chef eller arbetsledare har ingen utbildningsperiod utan en chefspraktikant får lön som minst motsvarar den aktuella lönegruppen med motsvarande arbetsuppgifter.

Skolelever

Arbetsgivaren kan betala lön till skolelev i grundskola eller gymnasium för högst 2 månader. Lönen för en skolelev är 70 procent av lönen i lönegruppen i fråga.

Erfarenhetsår

I anställningsförhållanden beaktas arbetstagarens tidigare arbetserfarenhet av motsvarande arbetsuppgifter.

Arbetstid

Den ordinarie arbetstiden är 112,5 timmar per tre veckor.

Det finns tre system för utjämning av arbetstiden. De är avsedda för heltidsanställda:

- arbetstiden jämnas ut till 112,5 timmar under högst sex (6) treveckorsperioder, och den ordinarie arbetstiden under en enskild treveckorsperiod får vara högst 130 timmar.
- arbetstiden jämnas ut till 112,5 timmar under högst nio (9) treveckorsperioder, och den ordinarie arbetstiden under en enskild treveckorsperiod får vara högst 136 timmar. Avtal om att införa systemet ska göras i enlighet med 30 § i kollektivavtalet.
- ett system med årsarbetstid som baserar sig på ett lokalt avtal (s.k. arbetstidsbank). (Se närmare i kollektivavtalen.)

Deltidsanställda

Arbetsgivaren och den deltidsanställda kommer överens om antingen en fast minimiarbetstid under en treveckorsperiod eller en genomsnittlig minimiarbetstid under en treveckorsperiod.

Den fasta minimiarbetstiden ska gälla under varje treveckorsperiod.

Om arbetsgivaren och arbetstagaren har kommit överens om en genomsnittlig arbetstid under en treveckorsperiod, ska den avtalade arbetstiden gälla under en period av ett år, såvida man inte på arbetsplatsen avtalar om en kortare granskningsperiod.

Granskningen genomförs för kompletta treveckorsperioder från januari till januari.

Årsledighetssystem (ÅL)

- Årsledighetssystemet omfattar heltidsanställda och deltidsanställda arbetstagare.
- En anställd tjänar in en årlig semesterdag för varje 200 arbetade arbetstimmar. Efter 1 400 fullgjorda arbetstimmar är intjäningsgränsen 140 timmar och efter 1 540 fullgjorda arbetstimmar är intjäningsgränsen 100 timmar (se tabellen nedan).
- Högst nio (9) lediga dagar kan tjänas in under ett kalenderår.

Under ett kalenderår intjänas ledigheter således enligt följande:

ANTAL UTFÖRDA ARBETSTIMMAR	MÄNGD ÅRSLEDIGHET
200	1
400	2
600	3
800	4
1000	5
1200	6
1400	7
1540	8
1640	9

Mertidsarbete

Arbetsgivaren är skyldig att erbjuda sina deltid-
anställda arbetstagare mertidsarbete upp till
112,5 timmar/treveckorsperiod innan han anställer
en ny arbetstagare. Vi rekommenderar att det
på arbetsplatsen avtalas om spelreglerna
för hur mertidsarbete erbjuds.

Övertidsarbete

Övertid är det arbete som utförs utöver 120 arbetstimmar under en treveckorsperiod.

Förhöjd lön

Lönen förhöjd med 50 procent:

- övertidsersättning för de 18 första timmarna som överskrider 120 h/3 veckor
- arbete utfört under tilläggsfridag (X)
- arbete utfört under årsledighet (ÅL)
- helgaftonsersättningar: arbete efter kl. 15.00 på nyårsaftonen, påsklördagen, valborgsmässo-, midsommar- och julafton

Lönen förhöjd med 100 procent:

- övertidsersättning för arbete efter (120 h + 18 h=) 138 h/3 veckor
- arbete under veckovilodagen (V)
- arbete på söndag eller annan kyrklig helg samt på självständighetsdagen och första maj

Observera! Andra övertidsbestämmelser tillämpas på systemen för utjämning av arbetstiderna. Se Kollektivavtalet.

Då arbetstagaren insjuknar

ANSTÄLLNINGENS LÄNGD VID INSJUKNANDET	PERIOD MED LÖN
1 månad – 4 månader	karenstid enligt sjukförsäkringslagen 1 + 9 dagar
mer än 4 månader	28 dagar
mer än 3 år	35 dagar
mer än 5 år	42 dagar
mer än 10 år	56 dagar

Om arbetstagaren till följd av ett olycksfall i arbetet är oförmögen till att utföra sitt arbete, betalas till arbetstagaren med avvikelse från tabellen ovan sjuklön för tiden av frånvaro under en tidsperiod på minst fyra veckor (28 kalenderdagar) enligt de bestämmelser som nämns nedan oberoende av anställningsförhållandets längd.

För den här tiden betalas till arbetsgivaren den dagpenning som arbetstagaren har rätt till enligt lag till ett belopp som högst motsvarar den lön som arbetsgivaren betalar.

Semester och semesterersättning

Arbetstagaren tjänar in semester för hela kvalifikationsmånader. När anställningens längd vid slutet av kvalifikationsåret (1.4–31.3) är

- mindre än ett år intjänas 2 vardagar
- minst ett år intjänas 2,5 vardagar

En hel kvalifikationsmånad är en kalendermånad, under vilken

- a. arbetstagaren arbetat minst 14 dagar
- b. arbetstagaren arbetat minst 35 timmar.

Semester intjänas också för dagar som är likställda med arbetade dagar/tid som är likställd med arbetad tid som avses i semesterlagen (till exempel sjukledighet till viss del). Arbetstagaren tjänar in semester antingen enligt alternativ a eller b. Semester intjänas enligt alternativ a, om arbetstagaren enligt arbetsavtalet arbetar minst 14 dagar per månad under alla kalendermånader.

Arbetsgivaren är skyldig att betala semesterlön för de intjänade semesterdagarna. Om arbetstagaren arbetar så få dagar eller så kort tid att inget av de ovan nämnda intjäningsvillkoren

uppfylls, har arbetstagaren rätt att få semesterersättning som motsvarar semesterlönen.

När anställningsförhållandet upphör har arbetstagaren rätt att i stället för semesterlön få en semesterersättning för den semester som hon eller han inte har tagit ut. Beräkning av semesterlön och semesterersättning, se Kollektivavtalet.

Semesterpremie

Semesterpremien är 50 procent av semesterlönen och den betalas tillsammans med den första lönen efter avslutad semester.

När ett barn under 10 år plötsligt insjuknar

Betalas lön för högst tre dagar.

Arbetskläder

Arbetsdräkten ska vara snygg och ändamålsenlig. Arbetsgivaren förser arbetstagaren med:

- de arbetskläder som krävs enligt lagstiftningen eller myndigheternas anvisningar.
- arbetsdräkt, om arbetsgivaren ställer särskilda krav på till exempel färg, modell eller enhetlighet för arbetsdräkten.

Matpaus och pauser

Arbetsgivaren är skyldig att ordna så att arbetstagaren kan äta på arbetstid, om arbetsdagen är längre än 6 timmar.

I ett kontinuerligt belastande arbete eller ett arbete som kräver att den anställda hela tiden är på plats ska arbetsgivaren ordna möjlighet att tillfälligt avlägsna sig från arbetsstället. Det här gäller också arbetsskift under 6 timmar.

Under arbetsskift på över 4 timmar ska arbetsgivaren dessutom erbjuda minst en kaffepaus. Om det inte är möjligt på grund av arbetsarrangemangen, ska arbetstagaren ha möjlighet att inta förfriskningar under arbetet.

Arbetsresor på natten

Om arbetstagarens arbetstid börjar eller slutar mellan kl. 23 och 06 och personen inte kan göra sina arbetsresor med kollektivtrafikmedel, egen eller makans/makens bil, cykel eller på annat sätt, är arbetsgivaren skyldig att ordna transport för arbetstagaren.

Månads- och timlöner – Arbetstagare

Tabelllönerna för arbetstagare vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar den 1.6.2026 eller den lönebetalningsperiod som börjar närmast därefter.

	0-2 ÅR	ÖVER 2 ÅR	ÖVER 5 ÅR	ÖVER 10 ÅR
1	1903 (11,97)	1953 (12,28)	2001 (12,58)	2053 (12,91)
2	1942 (12,21)	1989 (12,51)	2062 (12,97)	2160 (13,58)
3	2063 (12,97)	2124 (13,36)	2184 (13,74)	2279 (14,33)
4	2179 (13,70)	2239 (14,08)	2307 (14,51)	2392 (15,04)
5	2275 (14,31)	2326 (14,63)	2384 (14,99)	2453 (15,43)

Kvälls- och natttillägg

Kvällstillägg (kl. 18.00–24.00) 1,40 euro/timme

Natttillägg (kl. 24.00–06.00) 2,37 euro/timme

Under söndagar och helgdagar betalas tilläggen förhöjda med 100 procent (17 § i kollektivavtalet).

Dagligvaruhandelstillägg

- vardagar kl. 18–24 1,86 euro/timme
- söndag, kyrkliga helgdagar, första maj och självständighetsdagen kl. 18–24 3,72 euro/timme
- vardagar och helgdagar kl. 00–06 3,72 euro/timme

Hovmästarens tabellön som ligger som grund för tillståndshavarens företrädares tillägg

0–2 ÅR	ÖVER 2 ÅR	ÖVER 5 ÅR	ÖVER 10 ÅR
2480 (15,60)	2545 (16,01)	2618 (16,47)	2692 (16,93)

Lönegrupper

- 1 Biträde, piccolo
  - 2 Servitör, kassa, expedit, kock, arbetstagare på service- och trafikstation, arbetstagare i bowlinghall (caféer, snabbmatsrestauranger samt restauranger, som inte har utskänkning eller där man serverar alkoholdrycker som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol) Städare, bassängövervakare, arbete med transport och distribution med bil, aulareceptionist, arbetstagare på campingplats
  - 3 Kock på personalrestaurang (ingen utskänkning av alkoholdrycker som innehåller över 5,5 volymprocent etylalkohol), våningsskötare, kock i halvfabrikats- och beredningskök, bagare
  - 4 Servitör, kock, kallskänka, arbetstagare på trafik- och servicestation, arbetstagare på bowlinghall (utskänkningsställen där man serverar alkoholdrycker som innehåller över 5,5 volymprocent etylalkohol) Vaktmästare, ordningsvakt, serviceman, telefonväxel, receptionistbiträde, karaokearbetare, mötesarrangör, välfärdsarbetare (till exempel konditionshandledare, personal trainer, fotvårdare), hobby- och evenemangsarbetare (till exempel gymhandledare, fritidsinstruktör, roader, hallbyggare och caddie master), kosmetolog, idrottsinstruktör, massör
  - 5 Receptionist på inkvarteringsrörelse, consierge, portier, fysioterapeut
-

Tabellönerna för arbetstagare vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar den 1.7.2027 eller den lönebetalningsperiod som börjar närmast därefter.

	0-2 ÅR	ÖVER 2 ÅR	ÖVER 5 ÅR	ÖVER 10 ÅR
1	1949 (12,26)	2000 (12,58)	2049 (12,89)	2102 (13,22)
2	1989 (12,51)	2037 (12,81)	2111 (13,28)	2212 (13,91)
3	2113 (13,29)	2175 (13,68)	2236 (14,06)	2334 (14,68)
4	2231 (14,03)	2293 (14,42)	2362 (14,86)	2449 (15,40)
5	2330 (14,65)	2382 (14,98)	2441 (15,35)	2512 (15,80)

Hovmästarens tabellön som ligger som grund för tillståndshavarens företrädarens tillägg

	0-2 ÅR	ÖVER 2 ÅR	ÖVER 5 ÅR	ÖVER 10 ÅR
	2540 (15,97)	2606 (16,39)	2681 (16,86)	2757 (17,34)

Kvälls- och nattillägg 1.7.2027

Kvällstillägg (kl. 18.00–24.00) 1,43 euro/timme

Nattillägg (kl. 24.00–06.00) 2,43 euro/timme

Under söndagar och helgdagar betalas tilläggen förhöjda med 100 procent (17 § i kollektivavtalet).

Dagligvaruhandelstillägg

(16 § 3 punkten i kollektivavtalet)

- vardagar kl. 18–24 1,86 euro/timme
- söndag, kyrkliga helgdagar, första maj och självständighetsdagen kl. 18–24 3,72 euro/timme
- vardagar och helgdagar kl. 00–06 3,72 euro/timme

Månads- och timlöner – Chefer och arbetsledare

Tabellöner för chefer från början av den löneutbetalningsperiod som börjar den 1.6.2026, eller från början av den löneutbetalningsperiod som börjar närmast efter.

	0-2 ÅR	ÖVER 2 ÅR	ÖVER 5 ÅR	ÖVER 10 ÅR
1	2280 (14,34)	2342 (14,73)	2408 (15,14)	2476 (15,57)
2	2394 (15,06)	2457 (15,45)	2530 (15,91)	2598 (16,34)
3	2480 (15,60)	2545 (16,01)	2618 (16,47)	2692 (16,93)
4	2501 (15,73)	2566 (16,14)	2642 (16,62)	2713 (17,06)
5	2624 (16,50)	2695 (16,95)	2776 (17,46)	2855 (17,96)
6	2803 (17,63)	2865 (18,02)	2930 (18,43)	2996 (18,84)

Tabellöner för chefer från början av den löneutbetalningsperiod som börjar den 1.7.2027, eller från början av den löneutbetalningsperiod som börjar närmast efter.

	0-2 ÅR	ÖVER 2 ÅR	ÖVER 5 ÅR	ÖVER 10 ÅR
1	2335 (14,69)	2398 (15,08)	2466 (15,51)	2535 (15,94)
2	2451 (15,42)	2516 (15,82)	2591 (16,30)	2660 (16,73)
3	2540 (15,97)	2606 (16,39)	2681 (16,86)	2757 (17,34)
4	2561 (16,11)	2628 (16,53)	2705 (17,01)	2778 (17,47)
5	2687 (16,90)	2760 (17,36)	2843 (17,88)	2924 (18,39)
6	2870 (18,05)	2934 (18,45)	3000 (18,87)	3068 (19,30)

Lönegrupper

- 1 Skiftchef
(caféer, snabbmatsrestauranger samt restauranger, som inte har utskänkning eller där man serverar alkoholdrycker som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol)

  - 2 Våningsskötsel- och städchef, barmästare

  - 3 Skiftchef och skiftmästare, hovmästare
(utskänkingsställen där man serverar alkoholdrycker som innehåller över 5,5 volymprocent etylalkohol) Receptionschef

---

  - 4 Caféchef, chef för personalrestaurang, hallchef
(caféer, snabbmatsrestauranger samt restauranger, som inte har utskänkning eller där man serverar alkoholdrycker som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol)

  - 5 Köksmästare

  - 6 Restaurangchef, ansvarig skötare av utskänkingsrestaurang
(utskänkingsställen där man serverar alkoholdrycker som innehåller över 5,5 volymprocent etylalkohol)
-

Service nummer

030 100 600

Arbetslöshetskassa

020 690 211

www.pam.fi

**BLI
MEDLEM**

